

С Т А Н О В И Щ Е

за дисертационния труд на **Петя Стойнева Гергова** на тема
„Пъблик рилейшънс на съдебната система в България
(Развитие, проблеми и перспективи през периода 2002-2012 г.)”,
представен за присъждане на образователната и научна степен
„доктор”
по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и
информационни науки (Журналистика - Връзки с обществеността)

от **проф. д-р Минка Генчева Златева**,
член на научното жури и научен ръководител на докторантката

Несъмнено проблемите на съдебната реформа в България, която е съществена част от прехода на страната ни към демокрация, е един от остро актуалните, дори злободневни въпроси в публичното ни пространство. Случаят с проваления избор на съдия В. Марковска, дебатите около избора на новия Главен прокурор, поредното отлагане на приемането ни в Шенгенското пространство и несекващите критики на ЕС към българските магистрати се дискутират оживено и от политическия и управленския ни елит, и от обикновените граждани.

Ето защо анализът на възможностите на пъблик рилейшънс /ПР/ да съдейства чрез подобряване на комуникацията между съдебната система, нейните вътрешни и външни публики и цялото общество е от важно стратегическо значение за демократичното развитие на страната ни, за ефективното ѝ присъединяване към европейските норми и ценности, както и за подобряването на имиджа ѝ в Европа и света.

Всичко това определя не само **актуалността**, но и **значимостта на темата** на дисертацията. Обхванати са първите десет години от реализирането на съдебната реформа - един значителен период, който предоставя на авторката богат изследователски материал, но поставя пред нея и ред предизвикателства. Докторантката Петя Гергова се справя успешно с тях, защото не пристъпва към анализа на ПР на съдебната ни система като външен наблюдател, а като активен участник в процеса на създаване на щатната длъжност на специалист по „Връзки с обществеността” в нея от 2003 г. до днес. И това ѝ дава възможност както за дългогодишно включено наблюдение на този процес, така и за дълбоко личното познаване на пречките за

ефективното му протичане както вътре в системата, така и при връзките ѝ с външните публики и цялото общество.

Като научен ръководител на докторантката ще подчертая, че това обстоятелство дава сериозно положително отражение върху подготвения дисертационен труд, превръщайки го в **синтез от теория и практика**, и определя Петя Гергова като **пионер в разработването на ново изследователско поле в българския ПР**, а именно ПР на и ПР в съдебната система. Това е и първият значим принос на докторантката към изследване на теорията и практиката на пбблик рилейшънс у нас.

На базата на най-актуални изследвания в комуникационната наука съдебната система е анализирана и представена моделно в дисертацията като **мрежова структура** с нейните сложни и динамични вътрешни и външни връзки. Петя Гергова умело използва теоретичните възгледи на Мануел Кастелс, Дейвид Уайт, Елизабет Ноел-Нойман, Карл Дойч, Тодор Петев, Герит Гьотценбрукер и др. в теоретичната първа глава на своя труд, за да открие проблемните области и конфликтните зони в публичната комуникация на магистратите и служителите в съдебната система. Подчертани са капсулираността и непроницаемостта на съдебната ни система, както и основните причини за масовите негативни нагласи на гражданите към нейната дейност: корупционните практики, мудността, корпоративните интереси и правораздаването за бедни и богати.

Тъй като едно от главните изисквания за успеха на евроинтеграционния ни процес е **хармонизирането на българското законодателство с европейското**, Петя Гергова отделя специално внимание на трудните и изпълнени с постоянни конфликти взаимоотношения на българската съдебна система с европейските институции. Тя анализира компетентно изискванията на ЕС за трансформация на съдебната ни система, докладите на ЕК за България, въвеждането на електронното правосъдие и приложението на Механизма за сътрудничество и проверка за проследяване на напредъка на България по шест точки, три от които се отнасят до съдебната ни система.

Важен приносен момент в изследването на Петя Гергова е изясняването на **спецификата на пбблик рилейшънс в и на съдебната система**. Релефно са открити целта, функциите и задачите на съдебния ПР, разнообразните му вътрешни и външни публики, а

така също и конкретните форми за работа с тях, на които са посветени трета и четвърта глава на дисертацията. Специално внимание е отделено на осъществяването на пилотния проект за въвеждането на щатната длъжност специалист по „Връзки с обществеността” в българската съдебна система през 2003 г. ,чийто активен участник е самата авторка, анализирани са краткосрочните и дългосрочните резултати от това важно начинание. Приносен момент в разработката на докторантката представлява анализът на взаимоотношенията на представителите на съдебната власт с останалите власти, с гражданите и с представителите на медиите, които чертаят сложната динамика в отразяване на проблемите на съдебната власт в общественото мнение, основана на редица социологически изследвания, както и на многобройни медийни публикации.

Проектирането и анализирането на българската практика на съдебния ПР върху широкия екран на **европейски и световни практики на съдебния ПР** чрез case studies от Шотландия, Нидерландия, Латвия, Испания, САЩ и Канада е следващият реален принос на дисертантката. Тези случаи от практиката не само доказват отличната ѝ осведоменост по темата, но също зрелите ѝ професионални способности да ексцерпира най-ценното от чуждия опит, за да бъде приложено то у нас не механично, а съобразно българските условия за практикуване на ПР в съдебната ни система.

Като дългогодишен опитен журналист Петя Гергова умее добре и професионално да чете и **анализира пресата**. Тя доказва стойността на този приносен момент на труда си не само чрез респектиращо големия брой анализирани публикации по темата - 1273, но и със сполучливия избор на 75 от тях във вестниците „Сега”, „Бряг” – Русе и „Народно дело” - Варна за обект на контент-анализ, изводите от който са много показателни за имиджа на съдебната ни система в българските медии.

Те доказват, че съдебната тема е неизменно важна част от новинарските страници във всекидневниците във всички дни от седмицата; че журналистите от трите печатни издания търсят разнообразни начини за получаване на нужната информация – интернет, кореспонденти, пресслужбите на съдилищата и прокуратурата. Но отразяването ѝ безспорно зависи от компетентността на репортери и кореспонденти в областта на съдебното дело, от добрите им контакти със специалистите по връзки с обществеността в съдилищата. Петя Гергова подчертава, че делът на съдебните новини и аналитичните текстове, посветени на третата власт,

и грамотното им поднасяне зависят и от субективния фактор – от журналист от редакцията, който постоянно и добросъвестно да следи и отразява дейността в правосъдния сектор. Докторантката подчертава, че и на регионално, и на национално равнище редакциите охотно публикуват текстове на съдебни теми, за да осигурят значими и привлекателни за читателя чelni материали на страниците си, а често и на първа страница, за да придадат особен акцент на броя.

Важен положителен шрих в медийното отразяване на съдената тема в печата е направеният от докторантката анализ на 18 карикатури на Ивайло Нинов за съдебната реформа във вестник „Стършел” през 2012 г. Те не само илюстрират убедително богатите възможности за въздействие на изобразителната публицистика, но говорят за вниманието на Петя Гергова и към този оригинален начин за трактовка на проблемите на съдебната система.

Една от най-силните страни на изследователката, реализирана успешно в дисертационния ѝ труд, е **оригиналната комбинация от методи**. В тази комбинация е включен най-напред **анализът на обширна специализирана литература** по комуникация, ПР, журналистика, на разнообразна и прецизно цитирана юридическа литература. Авторката борави с вещина с голям брой европейски и български документи за целите, задачите и развитието на българската съдебна реформа, за хармонизацията на българското и европейското законодателство, за докладите, свързани с резултатите от приложението на Механизма за сътрудничество и проверка за проследяване на напредъка на България в осъществяване на съдебната реформа.

Текстът на дисертацията свидетелства за сериозните резултати от дългогодишното **включено наблюдение на авторката** върху процеса на реализиране на съдебната реформа у нас. **Анализът и контент-анализът на медийните публикации** от пресата уплътняват изводите в изследването. **Анализът на case studies** от българската съдебна практика е резултат от изострената чувствителност и бързия рефлекс на Петя Гергова като специалист по връзки с обществеността в нейната сфера на действие. **Вторичният анализ на данни от социологически изследвания** на съдебната ни система през периода 2002-2012 година е извършен професионално и е придружен със съответните автори изводи.

Приложената комбинация от методи демонстрира овладян научен инструментариум от страна на докторантката и придава на изследването ѝ дълбочина и достоверност.

Доказателство за голямата работоспособност и добросъвестност на Петя Гергова са използваните в труда ѝ 267 източника на кирилица и латиница-документи, книги, монографии, научни статии, многобройни публикации в класически и онлайн медии. Цитирането им напълно отговаря на изискванията за научен труд. Езикът и стилът на авторката съответстват сполучливо на разнообразието от аспекти в разглежданата сложна и комплексна тема.

Заслужава специално да бъдат отбелязани богатите **приложения** на дисертационния труд, както и съставеният от докторантката **Речник** на използваните юридически термини на български и английски език, които допълнително повишават стойността на изследването.

В процеса на подготовката на дисертационния труд съм отправяла критични бележки към Петя Гергова, които тя е взела пред вид, поради което няма да се спирам на тях.

В заключение смятам, че както като обем от 277 страници, 204 от които са същинският текст, така и с ясно очертаните в него приноси и приносни моменти изследването отговаря на всички изисквания за дисертационен труд и убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Петя Гергова образователната и научна степен доктор по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика - Връзки с обществеността). .

София, 9.03.2013 г.

Член на научното жури:

Проф. д-р Минка Златева